

Тема: Технології соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю

План

1. Молодь як специфічна соціально демографічна група, її проблеми.
2. Основні підходи у роботі соціального педагога з дезадаптованими підлітками.
3. Організаційна технологія соціально-педагогічної роботи з дезадаптованими дітьми і підлітками.
4. Розробка програми реалізації технології соціально-педагогічної роботи з дезадаптованими дітьми і підлітками.
5. Нормативно-правові основи соціально-педагогічної роботи з дезадаптованими дітьми підлітками. Інтегративна та дефіцитна моделі соціальної роботи з молоддю.
6. Сутність та зміст соціальної активності молоді.
7. Характеристика форм соціальної активності молоді: флешмоб, інші акції тощо.
8. Технологія соціально-педагогічної роботи з молоддю у пенітенціарних закладах.

Молодь як специфічна соціально-демографічна група, її проблеми.

Молодь – особлива соціально-демографічна група, що займає певне місце у соціальній структурі суспільства, характеризується процесом соціалізації, активного включення у різноманітні стратифікаційні верстви і соціальні підструктури – соціально-професійну, поселенську, сімейно-побутову та ін.

▶ Соціологічний інтерес до молодіжної проблематики посилювався у періоди загострення так званих «молодіжних» проблем – значний вибух злочинності, наркоманії, кризові явища у сфері праці (безробіття), освіти, прояви політичного, національного екстремізму тощо.

Основні підходи у роботі соціального педагога з дезадаптованими підлітками.

- ▶ **Соціальна дезадаптація** – це процес, який може бути зворотним. На думку багатьох вчених і практиків, можна не тільки попереджувати відхилення в соціальному розвитку дітей і підлітків, а й управляти процесом ресоціалізації соціально дезадаптованих дітей і підлітків.

Для повноцінної соціальної роботи з дезадаптованими дітьми та підлітками необхідне створення для них системи закладів, завданнями яких мають бути:

- ▶ профілактика бездоглядності, бродяжництва, дезадаптації;
- ▶ психолого–медична допомога дітям, які потрапили з вини батьків чи у зв'язку з екстремальною ситуацією у безвихідне становище;
- ▶ формування у дітей та підлітків позитивного досвіду соціальної поведінки, навичок спілкування і взаємодії з оточуючими людьми;

- ▶ виконання опікунських функцій у ставленні до тих, хто залишився без батьківської уваги і турботи, засобів до існування;
- ▶ психологічна і педагогічна підтримка, що сприяє подоланню кризових станів особистості;
- ▶ сприяння поверненню в сім'ю;
- ▶ забезпечення можливості отримати освіту;
- ▶ турбота про подальший життєустрій дітей.

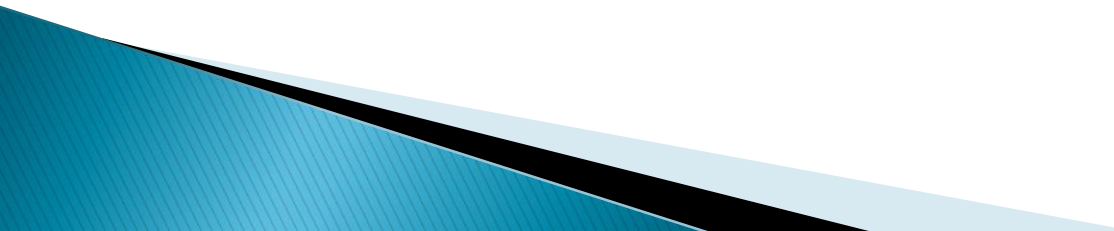

Організаційна технологія соц-пед. роботи з дезадаптованими дітьми і підлітками.

- ▶ Організаційні технології спрямовані на вияв дітей групи ризику, діагностику їх проблем, розробку програм індивідуально-групової роботи і забезпечення умов для їх реалізації.

Етапами реалізації організаційних технологій
можуть бути такі:

- 1. Формування банку даних дітей та підлітків групи ризику.*
 - 2. Діагностика проблем особистістю і соціального розвитку дітей і підлітків, які потрапили в сферу діяльності соціального працівника.*
 - 3. Розробка програм діяльності з дитиною, групою, спільнотою.*
 - 4. Забезпечення умов реалізації програм.*
 - 5. Консультування.*
-

Розробка програми реалізації технології соціально-педагогічної роботи з дезадаптованими дітьми і підлітками.

- ▶ *За результатами діагностики соціальний працівник визначає сутність проблем, підбирає адекватні психолого-педагогічні, соціальні засоби для їх ефективного вирішення як індивідуально, так і в групах. Програми розробляються із залученням представників всіх необхідних для вирішення проблеми служб, відомств, адміністративних органів.*

Усі програми, що розробляються, повинні відповідати таким вимогам:

- ▶ доцільності методів, форм і засобів діяльності, зокрема залучення до неї різноманітних служб, відомств, адміністративних органів;***
- ▶ прогнозованості;***
- ▶ можливості вимірювання очікуваних результатів.***

Нормативно-правові основи соц-пед. роботи з дезадаптованими дітьми підлітками.

- ▶ Конституція України;
 - ▶ Загальна декларація прав людини (1948);
 - ▶ Конвенція про права дитини (1989);
 - ▶ Сімейний кодекс України;
 - ▶ Цивільний кодекс України;
 - ▶ Укази Президента України;
 - ▶ Мінімальні стандартні правила ООН щодо здійснення правосуддя відносно неповнолітніх (1985);
 - ▶ Міжнародні пакти з прав людини (1966).
-

Інтегративна та дефіцитна моделі соціальної роботи з молоддю.

- ▶ *Інтегративна* модель – це соціальна робота в широкому сенсі, яка повинна сприяти соціалізації молоді. У цьому аспекті соціальна робота практично співвідноситься з таким видом професійної діяльності, як соціальна педагогіка.

- ▶ Реалізація даної моделі можлива лише через задіяння державно-громадського затратного механізму, використання значних фінансових, а також людських і матеріальних ресурсів. Тому більшість країн з ринковою економікою вибирає *дефіцитну* модель розвитку соціальної роботи, орієнтовану, в першу чергу, на соціально уражені прошарки населення, групи ризику, інвалідів і одиноких, а також дітей і підлітків.

Сутність та зміст соціальної активності молоді.

- ▶ Соціальна активність – це енергійна, посилена діяльність у чомусь. Соціальна активність одна з характерних рис способу життєдіяльності соціального суб'єкта, що відображає рівень спрямованості здібностей, знань, навичок на реалізацію невідкладних потреб, інтересів завдяки освоєнню, збереженню нових умов, життєво важливих зв'язків з природним і соціальним середовищем, формуванню особистих соціальних якостей.

Соціальна активність здійснюється в індивідуальній, груповій, колективній, масовій формах і проявляється в різних сферах: трудовій, соціально-політичній, у сфері культури і побуту.

Характеристика форм соціальної активності молоді: флешмоб, інші акції тощо.

- ▶ **Флешмоб**– це заздалегідь спланована масова акція, організована через сучасні швидкодіючі засоби комунікації, в якій велика група людей раптово з'являється в громадському місці, протягом декількох хвилин виконує заздалегідь обговорені дії, які називаються сценарієм, і потім швидко розчиняється серед людей.

- ▶ **Фотокросс** – змагання фотографів, гонка з тематичними та часовими рамками. Він стоїть десь посередині між спортом і фотоконкурсом, поєднуючи в собі оцінку швидкості, креативності і часто орієнтування на місцевості.

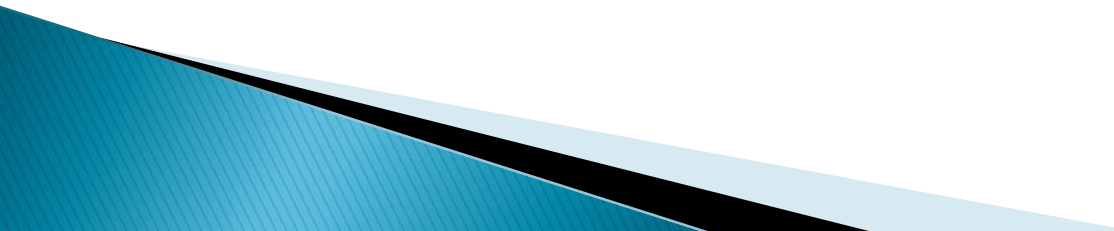

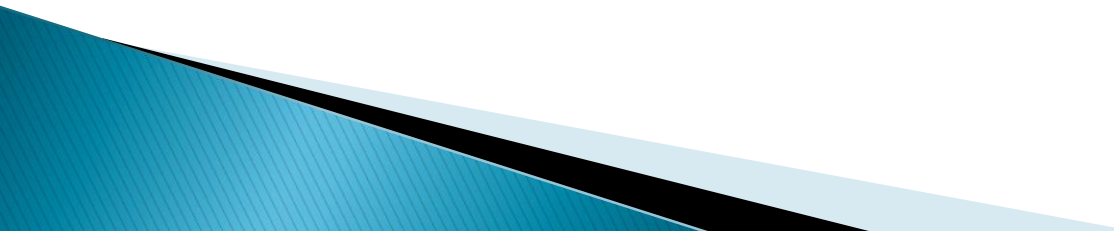
Технологія соціально-педагогічної роботи з молоддю у пенітенціарних закладах.

- ▶ Пенітенціарна установа являє собою спеціальну установу, призначену для виконання функцій покарання за кримінальні діяння, виправлення і перевиховання засуджених.

Задачі теорії пенітенціарно-педагогічної роботи:

- ▶ дослідження педагогічної системи виправлення (перевиховання) і можливості її удосконалювання в умовах пенітенціарних установ;
 - ▶ виявлення й обґрунтування закономірностей процесу перевиховання засуджених;
 - ▶ дослідження процесу перевиховання, його змісту, способів, форм і методів виховної роботи в умовах пенітенціарної установи;
 - ▶ прогнозування розвитку педагогічної системи в органах, що виконують покарання;
-

- ▶ дослідження соц-пед. призначення кримінального покарання;
 - ▶ визначення критеріїв і показників ступеня виправленості особистості;
 - ▶ дослідження дієвості виправної і перевиховної діяльності пенітенціарних установ;
 - ▶ розробка й обґрунтування шляхів удосконалення адаптації колишніх засуджених після звільнення;
 - ▶ соціально-педагогічні проблеми попередження рецидиву;
 - ▶ вивчення вітчизняного і закордонного досвіду, можливостей його застосування в наших умовах.
-

Категорії виправно-педагогічної роботи:

- ▶ ***Кримінально-виховний процес*** – це процес у рамках виконання кримінального покарання, що передбачає виправлення, перевиховання засудженого.
- ▶ ***Виправно-виховний процес*** – це цілеспрямований виховний процес з дітьми і підлітками в умовах спеціальної освітньої установи, спрямований на їхнє виправлення, перевиховання.
- ▶ ***Освітньо виховний процес*** – це процес навчання і виховання засуджених дітей і підлітків у спеціальних освітніх установах.

- ▶ **Виправно-трудоий вплив** – це використання можливостей організованої трудової діяльності в інтересах цілеспрямованого розвитку, виховання людини.
- ▶ **Виправлення (людини)** – це цілеспрямована виховна діяльність, спрямована на те, щоб прищепити моральні цінності, допомогти їй позбутися недоліків, негативних звичок та рис характеру.
- ▶ **Перевиховання** – цілеспрямована виховна діяльність, спрямована на виправлення попереднього результату виховання людини, виховання у неї якостей і властивостей, що компенсують недоліки особистості, викорінення соціально шкідливих звичок.

Виправно-виховний процес моделюється згідно визначених основних етапів.

- 1. Підготовчий етап.** Відлік цього етапу починається з часу прибуття засудженого до установи відбування покарання.
- 2. Етап безпосередньої реалізації.** Реалізація технології починається з діяльності по наданню допомоги засудженому в адаптації у нових для нього умовах.
- 3. Заключний етап.** Оцінка дієвості усієї виховної роботи з особою, що перебуває у виправній установі та висновки для подальшої роботи і використання набутого досвіду.

Література

- ▶ Воловик А., Воловик В. Педагогіка дозвілля: Підручник. – Харків: ХДАК, 1999.
- ▶ Киселева Т.Г., Красильников Ю.Д. Основи соціально-культурної діяльності. – М., 1995.
- ▶ Молодь і дозвілля: Теорія і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання. – Вип. 2. – К., 1996.
- ▶ Петрова І.В. Дозвілля в зарубіжних країнах: Підручник. – К.: Кондор, 2005.